

נמצאים במקום אחות צעירה, כותיעור, פועליניקיון וטבח. לדיברי רפי יש בבית האבות עדה עובד אחד על כל שני חולים.

שיתה קלה עם העובדות של רפי בר פנסיון עדה, מצביעה על רמתן, ועל התכונות המיוחדות המכשירות אותן ל"עסוק בטיפול בזקנים. אלה הן צעירות תור שבות בית-שאן ומיגדל-העמק, שאותן הביא רפי לטיבעון. החלוקים שהן לובשות היו לבנים לפני שנים רבות. סיגנון-הדיבור שלהן מזכיר נערות-רחוב מהסוג הגרוע ביותר. ניקיון האישי וריח-הזיעה הנודף מהן כמוהו כאוטובוס דחוס אחרי שעות רבות של נסיעה בחלונות סגורים. הקשר בינו לבין הזקנים הוא מינימאלי. גם

מאת

יוסי ינאי

צילם

שלמה סתר

משום הבדלי הרמה וגם משום אי ידיעת השפות האירופאיות שאותן דוברים הי זקנים.

לדיברי רפי, הוא מקבל ממשפחות הי זקנים 62 לירות ליום, כלומר למעלה מ-1800 לירות לחודש לזקן אחד. אך הרווח שלו, לעדותו, אינו עולה על 20 לירות ליום, מזקן. חישוב שנערך על ידי גורם-חוץ מראה, כי הרווח של השותפים מכל זקן מגיע לידי 45 לירות ליום כאשר המוסד מלא — והמוסד של רפי מלא כמעט תמיד.

בית-זונות

בבית-אבות

אדם בית-האבות עדה הוא עדיין גן-עדן לעומת בית-האבות האחר של השותפות. גיל רפי עצמו מודה כי הרווח שלו בגיל גדול יותר, למרות שהתשלום היומי שווה, משום ש"לזקנים של גיל צריך לתת פחות מאשר לאלה של עדה". בבית-האבות גיל יש 44 זקנים, ב-19 חדרים. המקום נראה כמיובלה עירונית. האוכל המוגש לזקנים בארוחות היה מוגדר עליידי כל רופא מתחיל כתת-תזונה. הצוות של גיל מצומצם בהרבה מזה של עדה, אפילו לדברי מנהלו: שלושה וחצי עובדים על כל זקן. אחד השותפים, קרול, הצהיר בגאוה רבה: "אפילו את אמא שלי שלחתי הנה". רק אחרי-כך התברר כי אמן של קרול נמצאת אומנם במוסד, אבל כמשגיחה — לא כדירת.

איכות הצוות המטפל בבית-האבות גיל

הזקנים נעשרו למרות

גרוע בהרבה מזה של עדה. מי שהציגה עצמה כאחראית על המקום כאשר ביקרתי בו, בחורה מבית-שאן בשם צילה, מחומר צנת וצבועה, סירבה לעזור לאחד הי זקנים כאשר ביקש ממנה כוס-קפה. כשר שאלתי אותה מדוע היא עונה לו בגסות, השיבה, בנוכחותי: "כוס האמא של כל הזקנים האלה. הם בין כה וכה כבר בקבר".

הסיפורים בטיבעון על תפקידו הכסול של מוסד גיל כבר יצאו מומן מגדר של שמועות ורכילות. אלה סיפרו על בית זונות של ממש, המנוהל במקום, ואליו מגיעים לקוחות מכל רחבי הארץ. לדיברי הסיפורים נערכות במקום אורגניות עם העובדות.

ואומנם, במישורת טיבעון נפתחו מיספר תיקים. לאחר שנחפסו אנשים אשר הודו כי ביקרו בפנסיון גיל, ושילמו במיטב כספם עבור שירותיהן של הבנות, המשמר שות שם כאחיות רחמניות לזקנים וכדיך דות רחמניות לאורחים מבחוץ. אך השערורייה הגדולה ביותר היא הי טיפול שלו זוכים הזקנים בבית-האבות

ועיסוק, עבודות ראפיה, עבודות קליעה וקרטונאז'. עבודותיהם של הזקנים נמכרות אחר-כך, ומרבית הכסף (זהו בשביל הי חומרים) משתלשל לכיסי השותפים. רפי מצג בגאות מיכתב-תודה מהוועד לחנן החייל, על כי פעם תרם חלק מעבודות הי זקנים שלו לאגודה.

רפי מכנה את הזקנים בבית-האבות שלו "תשושי-מוח". תשושי-המוח שלו מתגורר רים שניים עד שלושה בחדר קטן וצר, אשר אפילו זוג צעיר לא היה מוכן לקבל אותו כאחד החדרים בדירתו החסכונית. לי דבריו הוא ממלא את החדרים, המיועדים בקושי לאדם אחד, בשניים או שלושה זקנים: "כדי שהם ישמרו אחד על השני". בכוח-האדם, האמור לשמור על הזקנים, נמצא, לדיברי רפי, גם רופא, ד"ר אליהו זילבר, בבדיקה שערכתי אחר-כך התברר, כי דוקטור זילבר אינו נימנה עם הצוות של בית-האבות עדה. זילבר הוא אחד הרופאים העסוקים ביותר בטיבעון, והוא מבקר בפנסיון עדה פעם-פעמיים בשבוע, בכל פעם למשך חצי שעה בלבד. נוסף לחצי-השעה של דוקטור זילבר

ריאים הם נשלחים חזרה לבתיהם, ומחלקה של זקנים חולירוח". חולירוח מתגוררים בקומה השנייה של המיבנה הפנימי, הועקות הבוקעות מדי-ערב מבית-האבות עדה אינן מניחות לי שכנים לחיות, ואלה מתלוננים על כך השכם והערב לפני כל מוסד שילטוני הי קשור לבעיה. רפי מודה כי הזקנים שלו אינם רשאים לעזוב את המיבנה, אך טוען כי הדבר נעשה לטובתם: "אם הם יעזבו, הם לא יידעו איך לחזור. אלה אנשים מסוכנים וחולים". מבט קל במסור כנים של רפי מוכיח, כי אלה הם אנשים אשר מצבם הפיסי אינו מאפשר להם ל"הרוג אפילו זבוב, לגבי המחלימים, שכה רפי את הצהרתו כי "אצלי עוזבים רק כשמתים". ואומנם, שכנים, אשר מדי פעם מצליחים הזקנים הבורחים להגיע איתם לידי שיחה, יודעים לספר כי האוכלוסייה של בית-האבות עדה משתנה רק כאשר מי מן המחלימים נפטר.

עדה נמצאים כיום 52 זקנים, בשני האגפים, ב-24 חדרים. לדיברי רפי עוסקים הזקנים במשך היום כולו בעבודות רפיו

פנסיון (שעבר) "עדה" ופנסיון (לשעבר) גיל הם מנקודת-החושך החמורות ביותר של טיבעון. שני פנסיונים אלה שהפכו בתי-אבות — מהגרר עים בעיר ובוודאי בארץ כולה — מגלי מים בתוכם את כל הרע והגבזי, שניתן לעולל לאנשים זקנים, חסרי-אונים. ארבעה שותפים לפנסיונים אלה, התי חלקים בינם-לבין-עצמם בעבודה המועטה שאותה ייעדו לעצמם כמנהלים, והם: רפי תדמור ויוליוס אונגר, הטוענים כי הם אחים מוסמכים, והאחים קרול וזיגו בויס (דורון) שאף אינם טורחים לטעון לתא-רים כאלה. האח זיגו בויס טוען, כי התכור גות המכשירות אותו לנהל בית-זקנים, מט-תכמות בתואר "מינהלן מוסמך".

בעדה עושים את התרגיל הידוע של רמת-טיבעון: בניין מרשים ויפה בהר זית, המשכנע את הבנים להכניס את הוריהם שלהם למוסד, ובניין בן שתי קומות בתוך החצר. לדיברי רפי תדמור יש בבית-ההחלמה עדה שתי מחלקות: "מח-לקה אחת של זקנים חולים, אשר אינם שותים הרבה זמן במקום ואחרי שהם מבי